

Tarihsiz

S.121

RESİM PİYASASI

Sezer Tansuğ

Galeriler yine satış temposunda...

İyi resim arayanlara içtenlikli bir önerim, ekim ayı sonunda Sanfa'da sergisi açılan Nazım Özel'in resimlerine yönelmeleri olacak.

Nazım Özel, Tatbiki okul engelini daha öğrenciliği sırasında aşmaya çalışmış ve TRT'nin 1971 yılında düzenlediği yarışmada Orhan Peker ve Ömer Uluç gibi ustalarla birlikte ödül kazanmış bir sanatçıdır. On beş yıldır yurt dışında bulunan Nazım Özel'in dosyasından Amerika'da ilgiyle izlenen "Happening" niteliğinde resim eylemlerini de gerçekleştirdiğini öğreniyoruz. Nazım Özel'in fiyatları 300.000 TL.-1.000.000 TL. arasında değişiyor. Nazım Özel'in yeni ekspresyonist ataklarına bakarak, Bedri Baykam'a bir alternatif oluşturacağını düşünmek hiç gerekmez. Bu aşamada alıcılara önereceğim ressamlar çoğunlukla Bedri Baykam, Mehmet Gün, Hüseyin Ertunç, Yavuz Tanyeli, Mithat Şen, Rafet Ekiz, Murat Sinkil, Arzu Başaran, Gonca Sezer, Fuat Acaroğlu, Nazlı Damlacı gibi resme yeni bir coşku ve dinamizm getiren gençler olacaktır. Çok daha ucuza satmaları kaydıyla.

Türk resminin değer kazanma ölçütleri yönünden son yılların en önemli olaylarından biri, Orhan Peker'in 1978'de vefatından sonra, Ayvalık'taki evinde topluca bulunan resimlerinin mirasçılar arasında paylaşılması hususunda dava açılmasını gerektiren ihtilafların ortaya çıkmasıdır. Bu davanın yakında sonuçlandığını öğrenmiş bulunuyoruz. Bundan böyle Orhan Peker'in hangi prim yapma tavanına ulaşacağını hep birlikte göreceğiz. Bu dava sonuçlanmasının bir eseri de, son yıllarda piyasada sayısı azalan Orhan Peker resimlerinin artması olacak sanırım. Kasım ortalarında Ortaköy'deki Artisan galerisinde resimleri sergilenen Orhan Peker'in fiyatları 600.000 TL. ile 6.000.000 TL. arasında bulunuyor. Anımsamışken belirtelim, eylül ayında Vakko'da sergilenen büyük bir Orhan Peker'in fiyatı 12 milyon liraydı.

Bizdeki resim fiyatlarının uluslararası piyasayla karşılaştırılması her zaman küçük bir şoka yol açarsa da, bu yıl Aya İrini'deki uygulamaları için geç de olsa katılımı gerçekleştiren Markus Lüpertz'in New York'taki ünlü Mary Boone Galerisi'ndeki fiyatlarının bizim parayla 30-200 milyon arasında olduğunu belirtmeden geçmeyecek ve Lüpertz'in bizdeki en iyilerde daha iyi olmadığını da eklemek cesaretini göstereceğim.

Dünya piyasasından laf açılmışken müze ve diğer ilgililerin dikkatsizliği yüzünden, İstanbul'da bulunan bir pointillist Paul Signac tablosunun 1973 yılında nasıl gerisin geriye Fransa'ya kaçırılmış olduğunu da anımsatacağım. Öğrendiğim kadarıyla bu tablo bir konsolosluk görevlisi tarafından kaçırılmış ve büyük bir servet karşılığı Avrupa'da satılmıştır.

Beymen'de "Zaman, Zemin ve Kadın" adıyla düzenlenen sergi, koleksiyoncu Kemal Erhan'ın bu alandaki iddiasının kanıtlarını oluşturuyor. Ancak resimlerde görünen kişilerin öyküsünü içeren açıklamalar, resim ilgisine doğruluğu pek de kanıtlanamayacak resim dışı fanteziler yüklemekten öte bir şey değil. Bu zorlanmalar Maya nu, Maya vetu örneği, Batıda sıkça rastlanan ilişkisi serüvenlerinin benzerini yaratma ve koleksiyona sözüm ona revnak katma çabasına dayanıyor.

Teşvikiye'de Bodil Andersen Örs Sergisi, geleneksel Türk nakış dünyasının Batılı bir sanatçı gözüyle çağdaş bir biçim özgürlüğü içinde yorumlandığı yapıtlarının 1 milyona yaklaşan bir sınır içinde satış şansını da aradığı nitelikli bir bütün oluşturuyordu. Geniş bir alıcı çevresine sahip olan Teşvikiye galerisi sahiplerinden Doğan Paksoy, kasım ayında kardeşi Şahin Paksoy'un geçen yılki satış rekoruna ulaşip aşma çabasına da girmiş oldu, kasım ayındaki sergisiyle. Cumalı'da birbirini izleyen Mehmet Güler, Ali Çelebi karma ve Kadir Akorak sergileri tutarlı ve deneyimli bir satış politikasının da örneklerini ortaya koymayı sürdürüyor. Tem galerisinin sahibi Besi Cekan, "Bizden ve Onlardan" adıyla açtığı özgün-baskı sergisinde 32 yapıt satışıyla bu alanda ilk kez bir rekora ulaştığını belirtiyor ki, 17'si Türk , 15'i yabancı özgün-baskı'dan elde edilen miktar 10 milyona yakın.

Resim sanatçıları 0 ile 10 puan arası değerlendirmeye tâbi tutarak, nitelik ölçülerini böyle bir sistem şeması içinde belirlemeye yönelik bir yöntem uygulamayı düşünüyorum. Bu sistemin bir özelliği de, bizdeki piyasa ölçütlerine göre her puanın 100 ya da 200 bin lira gibi bir miktarı ifade etmesi. Yani bir puan verilen sanatçının bir yapıtı bu sisteme göre en çok 100

ya da 200 bin lira eder anlamına gelecek. Tabii bu benim değerlendirmem olacak. Gene de akılsızın biri bir puanlık bir ressama isterse 1 milyon ödeyebilir. O kadarına ben karışmam.

Uluslararası Çağdaş Sergiler kapsamında Resim ve Heykel Müzesi'nde açılan Türk Koleksiyoncuları Sergisi, onarım öncesi, salonların elverişli olmayan koşullarında bile yapıtların seçkinliğini yansıtan bir karma niteliğindedi. Tabii ki bu sergi istendiği ve beklendiği gibi düzenlenmemiştir ve bu yanlışlık mazeret de kabul etmiyor. Serginin koleksiyonları vurgulayacak şekilde düzenlenmesi gerekiyor ve yapıtların koleksiyonlara dağılış biçiminin belirlenmesi öngörülüyordu. Maalesef bu yapılmamış, koleksiyoncu isimlerinin vurgulanmadığı bu sergi, bu yüzden birçok sanatçının bir arada, yan yana sergi açtığı “Herhangi bir sergi” görünümü içinde kalmıştır.

Şöhreti kazibeler yerine resme yeni bir coşku getiren gençlerin resimleri alınmalı.

Koleksiyoncular sergisi, koleksiyoncuların vurgulanmadığı bir düzen içinde gerçekleştirildi.